

Stanovisko Slovenskej kardiologickej spoločnosti, Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb a.s. a hlavného odborníka MZ SR pre kardiológiu k užívaniu antagonistov renín–angiotenzín–aldosterónového systému (ACE inhibítorov, blokátorov receptora angiotenzínu II – sartanov, ARNI) v čase pandémie ochorenia COVID-19.

V súvislosti s prebiehajúcou pandemiou ochorenia COVID-19 sa objavujú teórie a hypotézy o možných rizikových faktoroch nákazy a nepriaznivého priebehu tejto choroby. Dôkazy o významnej úlohe receptorov angiotenzín konvertujúceho enzýmu 2 (ACE2) v patogenéze ochorenia COVID-19 viedli k teoretickým úvahám o možnom vplyve liekov ovplyvňujúcich aktivitu renín-angiotenzínového–aldosterónového systému (ďalej RAAS) na ochorenie COVID-19. Hypoteticky môže byť vplyv týchto liekov nie len nepriaznivý, ale naopak aj priaznivý, cestou ochrany pľúc pred závažným poškodením. **Chýbajú však akékoľvek experimentálne a klinické dôkazy, ktoré by tieto teórie podporili.** Vzhľadom k tomu, že správy o údajnom škodlivom vplyve týchto liekov sú akcelerované sociálnymi sieťami, dochádza k ich masívnej dezinterpretácii najmä v laickej verejnosti. Považujeme preto za veľmi dôležité zaujať maximálne objektívne stanovisko k otázke terapie týmito liečivami v súčasnej mimoriadnej situácii:

- Lieky ovplyvňujúce RAAS systém sú prvou líniou úspešnej liečby artériovej hypertenzie a chronického srdcového zlyhávania s nepochybniteľným morbiditným i mortalitným benefitom. Do tejto skupiny liečiv patria všetky inhibítory angiotenzín konvertujúceho enzýmu (ACEI), blokátory angiotenzínových receptorov (v skratke ARB alebo sartany), vrátane kombinácie ARB s inhibítorom neprilyzínu (ARNI)
- **Vysadenie týchto liekov v aktuálnej pandemickej situácii považujeme v súlade so všetkými medzinárodnými odbornými spoločnosťami za nesprávne pre reálnu hrozbu destabilizácie klinického stavu pacientov, vrátane zvýšeného rizika závažných kardiovaskulárnych príhod** (akútne srdcové zlyhávanie, akútne koronárne syndrómy, NCMP a i.) K týmto situáciám môže navyše dôjsť v čase výrazne obmedzenej dostupnosti štandardnej zdravotnej starostlivosti.

Toto odborné usmernenie sa opiera o publikované stanoviská najvýznamnejších medzinárodných odborných spoločností z Európy a Severnej Ameriky (1-4) a považujeme ho pri súčasnom stave poznania za optimálny postup pre manažment pacientov s kardiovaskulárnymi ochoreniami všeobecnými lekármi a špecialistami. V tejto oblasti treba počítať v najbližších mesiacoch s intenzívnym výskumom, ktorý budeme monitorovať a o jeho event. praktickom dopade budeme odbornú verejnosť na Slovensku včas informovať.

V Bratislave, 24. marca 2020

Doc. MUDr. Eva Gonçalvesová, CSc, FESC
Námestníčka gen.riaditeľa pre liečebno-preventívnu činnosť
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb a.s. v Bratislave

MUDr. Peter Hlivák, PhD, FESC
Prezident Slovenskej kardiologickej spoločnosti

Prof. MUDr. Robert Hatala, CSc, FESC, FACC
Hlavný odborník MZ SR pre kardiológiu

Literatúra (chronologicky od najnovšej)

1. **Canadian Cardiovascular Society: COVID-19 and concerns regarding use of ACEi/ARB/ARNi medications for heart failure or hypertension.**
https://www.ccs.ca/images/Images_2020/CCS_CHFS_Update_COVID_CV_medications_Mar20.pdf (20.3.2020)
2. **Statement of the European Society of Hypertension (ESH) on hypertension, Renin Angiotensin System blockers and COVID-19.** <https://www.eshonline.org/spotlights/esh-statement-on-covid-19/> (19.3.2020)
3. **HFSA/ACC/AHA Statement Addresses Concerns Re: Using RAAS Antagonists in COVID-19** <https://www.acc.org/latest-in-cardiology/articles/2020/03/17/08/59/hfsa-acc-aha-statement-addresses-concerns-re-using-raas-antagonists-in-covid-19> (17.3.2020)
4. **Position Statement of the ESC Council on Hypertension on ACE-Inhibitors and Angiotensin Receptor Blockers** [https://www.escardio.org/Councils/Council-on-Hypertension-\(CHT\)/News/position-statement-of-the-esc-council-on-hypertension-on-ace-inhibitors-and-ang](https://www.escardio.org/Councils/Council-on-Hypertension-(CHT)/News/position-statement-of-the-esc-council-on-hypertension-on-ace-inhibitors-and-ang) (13.3.2020)